ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ និងកសិកម្ម
AGRICULTURAL AND RURAL DEVELOPMENT BANK
ដើម្បីកសិករនិងអភិវឌ្ឍន៍សេដ្ឋកិច្ចសង្គម

គម្រោងអាជីវកម្ម
ដំណាំម្រះ

រៀបចំដោយ

នាយកដ្ឋានគាំទ្រគោលនយោបាយរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលនៃ
ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ និងកសិកម្ម (ធ.អ.ជ.ក.)

ខែសីហា ឆ្នាំ២០២៥

មាតិកា

១- សេចក្តីផ្តើម ១
២- ការអនុវត្តការដាំដុះ ១
ក- ការរៀបចំដី និងប្រព័ន្ធស្រោចស្រព ១
ខ- ល្បាយដីបណ្តុះកូន ១
គ- ការជ្រើសរើសពូជ ១
ឃ- វិធីដាំដុះ ២
ង- ការថែទាំ ២
ច- ការដាក់ជី ២
ឆ- កត្តាចង្រៃ ២
ជ- អាយុកាលដាំដុះ និងប្រមូលផល ៣
៣- តម្រូវការទុនដំបូងក្នុងការដាំដុះម្រះ លើផ្ទៃដីទំហំ ១០ អា ៤
៤- ការវិភាគសេដ្ឋកិច្ចលើការដាំដុះម្រះ លើផ្ទៃដីទំហំ ១០ អា ៤
៥- លទ្ធភាពចំណេញផ្អែកលើនិន្នាការតម្លៃ លើផ្ទៃដីទំហំ ១០ អា ៥
៦- ខ្សែច្រវាក់តម្លៃ ៦
៧- កត្តាហានិភ័យ ៦
៨- សេចក្តីសន្និដ្ឋាន ៧

គម្រោងអាជីវកម្មដាំដុះដំណាំម្រះ

១-សេចក្តីផ្តើម

ដើម្បីជាប្រយោជន៍ដល់កសិករដែលមានបំណងដាំដុះដំណាំម្រះសម្រាប់បង្កើនជីវភាពគ្រួសារ ខណៈដែលបន្លែប្រភេទនេះមានទីផ្សារល្អ ក្រុមការងារបច្ចេកទេសនៃធនាគារអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ និងកសិកម្ម បានសិក្សារៀបចំគម្រោងអាជីវកម្មដាំដុះដំណាំម្រះ ដោយផ្តោតលើការដាំដុះតាមបច្ចេកទេសកសិកម្ម ការអនុវត្តជាក់ស្តែងរបស់ប្រជាកសិករ ការប្រើប្រាស់ជីធម្មជាតិ កាត់បន្ថយការប្រើប្រាស់ថ្នាំពុលគីមីកសិកម្មឱ្យនៅកម្រិតអប្បបរមា ទទួលបានទិន្នផលច្រើន គុណភាពខ្ពស់ និងមានសុវត្ថិភាពដល់អ្នកបរិភោគ។

គម្រោងអាជីវកម្មដំណាំម្រះនឹងអាចជួយដល់គ្រួសារកសិករឱ្យទទួលបានចំណូលល្អពីដំណាំនេះ តាមរយៈផ្តល់នូវចំណេះដឹង និងចំណេះធ្វើជាក់ស្តែង ជាមួយនឹងការបង្ហាញនូវការប្រើប្រាស់ទុន ការកត់ត្រាចំណូលចំណាយ ការវិភាគសេដ្ឋកិច្ច និងនិន្នាការតម្លៃម្រះ។

២-ការអនុវត្តការដាំដុះ

ក. ការរៀបចំដី និងប្រព័ន្ធស្រោចស្រព÷

កសិករត្រូវភ្ជួរដីឱ្យម៉ដ្ឋល្អ រួចហាលដីទុករយៈពេលពី ១០ ទៅ ១៥ថ្ងៃ។ កសិករត្រូវប្រើប្រាស់ជីធម្មជាតិទ្រាប់បាតក្នុងបរិមាណ ៥០០ ទៅ ១,៥០០ គីឡូក្រាម /១,០០០ម៉ែត្រការ៉េ (តាមលទ្ធភាព និងគុណភាពដី) បន្ទាប់មកឆ្វូតពូនជារងដែលមានទទឹងរងខាងលើមានប្រវែង០.៦ម៉ែត្រ បាតរង០.៨ម៉ែត្រ កម្ពស់រង០.២-០.៣ម៉ែត្រ និងពីពាក់កណ្តាលរងមួយទៅពាក់កណ្តាលរងមួយប្រវែង១.៥ម៉ែត្រ ដោយដំឡើងនូវប្រព័ន្ធស្រោចស្រពដំណក់ទឹកពីលើរងបន្លែ និងគ្របដោយកៅស៊ូគ្របរង។

ខ. ល្បាយដីបណ្តុះកូន ÷

ល្បាយដីបណ្តុះកូនត្រូវមានវត្ថុធាតុដើមសំខាន់ៗដូចជា÷ដីដំបូក ឬដីមានជីជាតិ១/៣ ធ្យូងអង្កាម១/៣ និងកំប៉ុស១/៣ ច្របល់ចូលគ្នា បន្ទាប់មកយកទៅលីង ឬចំហុយសម្លាប់មេរោគ និងគ្រាប់ស្មៅចង្រៃ។

គ. ការជ្រើសរើសពូជ÷

កសិករអាចជ្រើសពូជម្រះមួយចំនួនដែលមានលក់នៅកម្ពុជា÷

ឃ. វិធីដាំដុះ÷

កសិករត្រូវយកកូនម្រះដែលបណ្តុះបានអាយុពី ១០ ទៅ ១៥ថ្ងៃ ពីថាសបណ្តុះមកដាំលើរងដែលបានគ្របកៅស៊ូរួចរាល់ ដោយដាំតែ១ជួរនៅលើរងក្នុងចន្លោះគុម្ពប្រវែង៦០-៨០ស.ម បង្គោលទ្រើងមានកម្ពស់២ម៉ែត្រ ចន្លោះបង្គោលមានប្រវែង២ម៉ែត្រ ប្រើប្រាស់សំណាញ់ទ្រើងបញ្ឈរភ្ជាប់បង្គោលទ្រើងនីមួយៗ និងអាចបន្ថែមសំណាញ់ទ្រើងជាដំបូល(តាមលទ្ធភាព) ឬប្រើប្រាស់ខ្សែអំបោះ ឬខ្សែខ្មៅជាទ្រើងដើម្បីងាយស្រួលគ្រប់គ្រង និងប្រមូលផល។

ង. ការថែទាំ÷

ត្រូវស្រោចទឹកក្នុងមួយថ្ងៃ២ដង គឺនៅពេលព្រឹក និងពេលរសៀល ផ្អែកលើសំណើមដីជាក់ស្តែង។ បន្ទាប់ពីដាំបានរយៈពេល៣ថ្ងៃឡើងទៅ ត្រូវមានកាលវិភាគប្រើប្រាស់ថ្នាំជីវសាស្ត្រ ថ្នាំពុលកសិកម្មសម្រាប់បង្ការជំងឺ និងសត្វល្អិតចង្រៃផ្សេងៗជាមុន។ ចាំបាច់ត្រូវសម្អាតស្មៅចង្រៃឱ្យបានស្អាត តាក់តែងមែកផ្នែកខាងក្រោម ស្លឹកចាស់ ដើម្បីកម្ចេចជម្រកសត្វល្អិតចង្រៃ និងជំងឺដំណាំ។ ដើម្បីការពារផ្លែម្រះពីសត្វល្អិតចង្រៃ កសិករអាចប្រើប្រាស់ក្រដាស ថង់ប្លាស្ទិក ឬក្រណាត់ស្បៃខ្ចប់ផ្លែម្រះ និងប្រើប្រាស់អន្ទាក់ក្លិន ឬអន្ទាក់ស្អិត ដើម្បីចាប់រុយទិចផ្លែ។

ច. ការដាក់ជី÷

ដំណាំម្រះក្រោយពេលដាំដុះរួច កសិករគប្បីមានកម្មវិធីប្រើប្រាស់ជី ដែលបរិមាណប្រែប្រួលទៅតាមស្ថានភាពលូតលាស់របស់ដំណាំ កសិករក៏អាចប្រើប្រាស់ប្រភេទជីទឹកនៅដំណាក់កាលលូតលាស់តាមប្រព័ន្ធដំណក់ទឹក និងការបាញ់បន្ថែមទៅលើស្លឹក។ សារធាតុជីចម្បងៗដូចជា÷អាសូត ផូស្វ័រ ប៉ូតាស្យូម កាល់ស្យូម ម៉ាញ៉េស្យូម និងសារធាតុបន្ថែមផ្សេងទៀត ដើម្បីជំរុញដល់ការដុះលូតលាស់ ភាពធន់ទៅនឹងជំងឺ សត្វល្អិត និងផ្កាផ្លែបានល្អ។

ឆ. កត្តាចង្រៃ÷

កសិករតែងជួបប្រទះនូវកត្តាចង្រៃដែលបំផ្លាញដំណាំម្រះមួយចំនួនដូចជា÷ អណ្តើកមាស ដង្កូវមីឡុន រុយទិចផ្លែ រុយស ទ្រីប ជំងឺផ្សិត និងជំងឺវីរុសជាដើម។

ជ. អាយុកាលដាំដុះ និងប្រមូលផល÷

ម្រះអាចប្រមូលផលនៅអាយុ ៥០-៦០ថ្ងៃ ក្រោយពេលដាំកូន និងអាយុកាលដំណាំមានរយៈពេលពី ៣-៤ខែ ទិន្នផលគឺអាស្រ័យទៅលើប្រភេទពូជ លក្ខខណ្ឌដាំដុះ និងការថែទាំ។ ម្រះដែលមានតម្រូវការនៅលើទីផ្សារក្នុងប្រទេសកម្ពុជាគឺជាផ្លែចាស់ល្មម ដោយក្នុងមួយគីឡូក្រាមមានចំនួន ២-៤ផ្លែ។ ឧបករណ៍ប្រមូលផលមានដូចជា កន្ត្រៃ ឬកាំបិតមុត ដើម្បីកាត់ផ្ដាច់ទងមិនឱ្យប៉ះទង្គិចផ្លែ បន្ទាប់មកអាចច្រកក្នុងថង់ ឡាំងដែលធ្វើពីជ័រ ឬក្រដាសស្ងួត។

៣-តម្រូវការទុនដំបូងក្នុងការដាំដុះម្រះ លើផ្ទៃដីទំហំ ១០អា

បរិយាយ	ចំនួនទឹកប្រាក់ (រៀល)
ចំណាយលើការដាំដុះ	1,326,000
ចំណាយលើប្រព័ន្ធស្រោចស្រព	5,216,000
សម្ភារផ្សេងៗ	1,555,000
សរុប	**8,097,000**

៤-ការវិភាគសេដ្ឋកិច្ចលើការដាំដុះដំណាំម្រះ លើផ្ទៃដីទំហំ ១០អា

-បទពិសោធន៍÷ ការដាំដុះរបស់កសិករនៅឃុំល្វៀង ស្រុកត្បូងឃ្មុំ ខេត្តត្បូងឃ្មុំ

-ទិន្នផលមធ្យម÷ ២,៥០០ គ.ក/១០ អា

-តម្លៃជាមធ្យម÷ ១,២០០រៀល/គ.ក

-ចំនួនវគ្គក្នុងមួយឆ្នាំ÷ ៣វគ្គក្នុងមួយឆ្នាំ

ខាងក្រោមនេះគឺជាការវិភាគសេដ្ឋកិច្ចសម្រាប់ការដាំដុះដំណាំម្រះក្នុង១វគ្គ÷

បរិយាយ	ឯកតា	ចំនួនឯកតា	តម្លៃ/ឯកតា (រៀល)	ទឹកប្រាក់ (រៀល)	ចំនួនវិលស់	ទឹកប្រាក់សរុប(រៀល)
១-ចំណូលពីការលក់	គ.ក	2,500	1,200	3,000,000		**3,000,000**
២-ចំណាយសរុប = ចំណាយប្រែប្រួល + ចំណាយមិនប្រែប្រួល						**1,730,400**
២.ក-ចំណាយប្រែប្រួលសរុប						**1,326,000**
ភ្ជួរដី និងលើករង	លើក	3	30,000	90,000		90,000
ពូជ	កញ្ចប់	8	22,000	176,000		176,000
ជីកំប៉ុស	តោន	1	135,000	135,000		135,000
ជីគីមីគ្រាប់	ការ៉ុង	1	170,000	170,000		170,000
ជីបំប៉នទឹក	ឈុត	1	100,000	100,000		100,000
ថ្នាំសម្លាប់សត្វល្អិត + ជំងឺ	ឈុត	1	100,000	100,000		100,000
ថ្លៃកម្មករដាំ និងថែទាំ	នាក់	15	30,000	450,000		450,000
ប្រេងម៉ាស៊ូត	លីត្រ	30	3,500	105,000		105,000

២.ខ-ចំណាយមិនប្រែប្រួលសរុប						404,400
ប្រព័ន្ធទឹកមេ (ប្រើ៥ឆ្នាំ)	ឈុត	1	256,000	256,000	15	17,067
ប្រព័ន្ធទឹកស្រោចស្រព (ប្រើ២ឆ្នាំ)	ឈុត	1	360,000	360,000	6	60,000
ម៉ាស៊ីនបូមទឹក(១៥សេះ)	គ្រឿង	1	1,600,000	1,600,000	30	53,333
ធុងបាញ់ថ្នាំ (ប្រើ៣ឆ្នាំ)	ឈុត	1	120,000	120,000	9	13,333
កៅស៊ូគ្របរង(២វគ្គ)	ដុំ	3	75,000	225,000	2	112,500
ថាសបណ្ដុះកូន(៣វគ្គ)	បន្ទះ	30	3000	90,000	3	30,000
បង្គោលក្រាក់(ប្រើ១០ឆ្នាំ)	ដើម	60	12,000	720,000	30	24,000
ខ្សែលួស (ប្រើ៤ឆ្នាំ)	គីឡូ	20	3,500	70,000	12	5,833
ខ្សែជ័រខ្មៅ (ប្រើ២ឆ្នាំ)	គីឡូ	20	4,000	80,000	6	13,333
បង្គោលឫស្សី(ប្រើ២ឆ្នាំ)	បាច់	20	12,500	250,000	6	41,667
អណ្ដូងទឹក (ប្រើ៣០ឆ្នាំ)	ឈុត	1	3,000,000	3,000,000	90	33,333
៣-ចំណេញសរុប						1,269,600
ថ្លៃដើមផលិត/គ.ក = ចំណាយសរុប/ទិន្នផលសរុប						692
ចំណេញ/គ.ក = ចំណេញសរុប/ទិន្នផលសរុប						508

៥-លទ្ធភាពចំណេញដោយផ្អែកលើនិន្នាការតម្លៃ ÷ (លើផ្ទៃដីជាំដុះ១០ អា)

-តម្លៃទាបបំផុត ៧០០៛/គ.ក

-តម្លៃខ្ពស់បំផុត ២,០០០៛/គ.ក

ទិន្នផល គ.ក	តម្លៃ រៀល/គ.ក	ចំណូល រៀល	ចំណាយ រៀល	ចំណេញ-ខាត	
				រៀល	%
2,500	700	1,750,000	1,730,400	19,600	1.13%
2,500	1,000	2,500,000	1,730,400	769,600	44.48%
2,500	1,200	3,000,000	1,730,400	1,269,600	73.37%
2,500	1,500	3,750,000	1,730,400	2,019,600	116.71%
2,500	2,000	5,000,000	1,730,400	3,269,600	188.95%

៦-ខ្សែច្រវាក់តម្លៃ ÷

កសិករ

ថ្លៃដើមផលិត÷ ៦៩២៛/គ.ក

ថ្លៃលក់នៅចម្ការ÷១,២០០៛/គ.ក

ចំណេញ÷៥០៨៛/គ.ក

ឈ្មួញកណ្ដាល

ថ្លៃដឹកជញ្ជូន÷ ១០០៛/គ.ក

ថ្លៃលក់បោះដុំ÷១,៥០០៛/គ.ក

ចំណេញ÷២០០៛/គ.ក

អ្នកលក់រាយ

ជួលតូបនិងខូចខាត÷៥០០៛/គ.ក

ថ្លៃលក់រាយ÷៣,០០០៛/គ.ក

ចំណេញ÷១,០០០៛/គ.ក

បញ្ជាក់ ÷ឈ្មួញកណ្ដាល និងអ្នកលក់រាយ ជាអ្នកប្រមូលទិញយកទៅលក់នៅផ្សារក្នុងតំបន់។

៧-កត្តាហានិភ័យ ÷

តាមការសិក្សាផ្ទាល់លើការដាំដុះម្រះនៅឃុំល្វៀង ស្រុកត្បូងឃ្មុំ ខេត្តត្បូងឃ្មុំ យើងសង្កេតឃើញថា កសិករអាចនឹងជួបប្រទះនូវហានិភ័យមួយចំនួនជាយថាហេតុ ដូចជា÷

ល.រ	ប្រភេទហានិភ័យ	ពិពណ៌នាហានិភ័យ	វិធានការ
១	**ហានិភ័យផលិតកម្ម**	ទិន្នផលធ្លាក់ចុះបណ្ដាលមកពីកត្តា÷ -ពូជ -សត្វល្អិតចង្រៃ -ជំងឺដំណាំ -គុណភាពដី -បម្រែបម្រួលអាកាសធាតុ	-គួរជ្រើសរើសពូជដែលចុះបញ្ជីកាត្រឹមត្រូវ អាចធន់នឹងបម្រែបម្រួលអាកាសធាតុ និងផ្ដល់ទិន្នផលខ្ពស់ -គួរប្រើប្រាស់វិធានការការពារដំណាំ និងមានកាលវិភាគប្រើប្រាស់ថ្នាំពុលកសិកម្មឱ្យបានត្រឹមត្រូវសម្រាប់កម្ចាត់សត្វល្អិតចង្រៃ និងជំងឺលើដំណាំ -ប្រើប្រាស់ថ្នាំជីវសាស្ត្រ មុនពេលចាប់ផ្ដើមដាំដុះ -ការពារផ្លែម្រះដោយខ្ចប់នឹងក្រដាស ថង់ផ្លាស្ទិក ឬក្រណាត់ស្បៃ -សិក្សាការកែប្រែគុណភាពដី និងការគ្រប់គ្រងជីឱ្យស្របតាមតម្រូវការរបស់ដំណាំ

២	**ហានិភ័យទីផ្សារ**	ក្នុងខែវិច្ឆិកា-កុម្ភៈ&ឧសភា-តុលា តម្លៃផ្លែម្រះធ្លាក់ចុះដោយសារ÷ -អាកាសធាតុអំណោយផល -កសិករដាំដុះតាមផ្ទះច្រើន	-ពង្រីកបណ្ដាញទីផ្សារឱ្យបានច្រើន និងតាមដានព័ត៌មានទីផ្សារជាប្រចាំ -ចងក្រងក្រុមផលិត ដើម្បីធ្វើកិច្ចព្រមព្រៀងទិញ-លក់ និងធ្វើផែនការផលិតតាមកិច្ចសន្យា -ដាំដំណាំចម្រុះឱ្យបានច្រើន ជាជាងដំណាំតែមួយមុខ -ស្វែងរកព័ត៌មាននៃការដាំដុះនៅតំបន់ផ្សេងៗ ដើម្បីជ្រើសរើសមុខដំណាំសម្រាប់ដាំដុះ

៨-សេចក្ដីសន្និដ្ឋាន

ដំណាំម្រះងាយស្រួលដាំដុះថែទាំ អាចលូតលាស់បានល្អ ស្ទើរតែគ្រប់ប្រភេទដី ធន់ជាមួយកម្ដៅព្រះអាទិត្យ ភ្លៀងធ្លាក់ច្រើន និងផ្ដល់ផលរយៈពេលយូរ។ ទីផ្សារផ្លែម្រះធំទូលាយ ព្រោះឈ្មួញតែងតែប្រមូលទិញដើម្បីលក់ចែកចាយបន្តទៅទីផ្សារទូទៅ និងផ្សារទំនើប។ កសិករលក់ផ្លែម្រះបោះដុំចេញពីចម្ការក្នុងតម្លៃចន្លោះពី១,០០០៛-១,២០០៛/គ.ក ដែលអាចឱ្យកសិករ និងឈ្មួញមានលទ្ធភាពចំណេញ។

ការស្វែងយល់អំពីបច្ចេកទេសកសិកម្មថ្មីៗ ការអនុវត្តការដាំដុះដែលសមស្របទៅនឹងបម្រែ-បម្រួលអាកាសធាតុ ព្រមទាំងមានបណ្ដាញព័ត៌មានគ្រប់គ្រាន់ អាចជួយឱ្យកសិករស្វែងរកទីផ្សារបានទូលំទូលាយក្នុងការបង្កើនប្រាក់ចំណូលពីការដាំដុះដំណាំម្រះផងដែរ។ ម្រះគឺជាដំណាំដ៏សំខាន់មួយ ក្នុងការចូលរួមចំណែករក្សាសន្តិសុខស្បៀងសម្រាប់គ្រួសារកសិករ និងជាប្រភពអាហារូបត្ថម្ភដ៏សម្បូរបែបក្នុងការលើកកម្ពស់សុខុមាលភាពប្រជាជនកម្ពុជា។

ប្រភពសិក្សា÷

-កសិករមានបទពិសោធន៍ជោគជ័យក្នុងការដាំដំណាំម្រះនៅឃុំល្វៀង ស្រុកត្បូងឃ្មុំ ខេត្តត្បូងឃ្មុំ

-ឯកសារក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ

-https://www.shutterstock.com/search/bitter-gourd-disease?image_type=photo&page=2